

Kulmakorpi I YVA-menettely 2014-2015 Työpajan ja asukkaiden ryhmähaastattelujen muistiot

YHTEENVETO TYÖPAJASTA

Projekti	Kulmakorpi I YVA-menettely
Aihe	Asukkaiden, sidosryhmien ja yksityisten maanomistajien työpaja
Päivämäärä	3.9.2014 klo 17.00-19.30
Paikka	Honkamaja, Nupurintie 24, 02820 ESPOO
Osallistujat	Hanna Herkkola, Ramboll Finland Oy Laura Lundgren, Ramboll Finland Oy 21 asukkaiden ja yhdistysten edustajaa

1. Tilaisuuden kulku

Päivämäärä 23/09/2014

Hanna Herkkola avasi työpajan ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Herkkola kertoi hankkeesta tehtävästä sosiaalisten vaikutusten arvioinnista ja työpajojen merkityksestä. Hanke-esittelyn ja yleiskeskustelun jälkeen tilaisuudessa keskityttiin alueen nykytilan tarkasteluun ryhmissä karttojen ääressä.

2. Hankkeen esittely

Hanna Herkkola esitteli hankkeen. Herkkola kertoi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-menettely) ja totesi, että arviointi on täällä hetkellä alkuvaiheessa eli YVA-ohjelmavaiheessa. Espoon kaupungin tilauksesta Ramboll Finland Oy tekee ympäristövaikutusten arvioinnin Kulmakorpi I asemakaava-alueen esirakentamiseen tarvittavasta kalliolouhinnasta, murskauksesta ja murskeen kuljetuksista. Kulmakorpi I asemakaavan toteuttamisen muut vaikutukset arvioidaan osana kaavaprosessia. YVA-menettely ja kaavaprosessi etenevät rinnakkain.

Hankevastaavana on Espoon kaupunki (Jaakko Koivunurmi & Virpi Nikulainen), sillä louhittava alue on Espoon omistuksessa. Hankkeen yhteysviranomaisena on Uudenmaan ELY-keskus (Sami Rinne & Pirkko Kekoni).

Kulmakorpi I -asemakaavan toteuttaminen edellyttää enimmillään noin 39 ha suuruisen alueen louhimista. Louhittavaa kalliota on noin 2,3 milj. m³tr. Valtioneuvoston asetuksessa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 17.8.2006/713 2:6§ 2b) määritellään, että YVA-menettelyä tulee soveltaa hankkeeseen, kun louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä vähintään 200 000 kiintokuutiometriä (2,0 milj. m³tr) vuodessa.

YVA-ohjelman on tarkoitus tulla nähtäville (nähtävilläoloaika 60 vuorokautta) syyskuun 2014 lopussa. YVA-ohjelman nähtävillä olon aikana järjestetään ohjelmasta yleisötilaisuus 22.10.2014 klo 18.00 – 20.00 Honkamajassa.

Kulmakorpi I YVA-mennettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot ovat:

- VE 0, jossa hanketta ei toteuteta: kalliota ei louhita, asemakaavaa ei toteuteta
- VE 1, jossa kallioiden louhinta toteutetaan yhtäjaksoisesti asemakaavaehdotuksen mukaisesti: louhinta ja murskaus kestää noin 3-6 vuotta riippuen käytetäänkö esirakentamiseen yhtä vai kahta murskausasemaa.
- alavaihtoehto VE 1A, jossa kallioiden louhinta toteutetaan vaihteittain asemakaavaehdotuksen mukaisesti: louhinta ja murskaus kestää noin 6-10 vuotta ja esirakentamisen käytetään vain yhtä murskausasemaa.

Seuraavaan luetteloon on koottu esityksen aikana käydyin keskustelun pääkohtia. V – kirjaimen jälkeen on konsultin tilaisuudessa esittämä vastaus.

- Osallistujien mielestä konsultilta tilattu YVA-menettely ei ole puolueeton, koska ti-laajan asemassa Espoon kaupunki pystyy sanelemaan, mitä YVA-ohjelmaan ja –selostukseen kirjoitetaan.
V: Jos osalliset ovat sitä mieltä, että YVA-dokumentit on kirjoitettu puutteellisesti tai puolueellisesti, tästä on mahdollisuus huomauttaa mielipiteessä yhteysviranomaiselle, kun dokumentit ovat julkisesti nähtävillä. Nähtävillä olojen aikana yhteysviranomaisen tarkistaa, vastaavatko YVA-ohjelma ja –selostus niille laissa ja asetuksessa määritetyt kriteerit. Jos hankkeen ympäristövaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi tai vaikutuksia on vähätelty, viranomaisen huomauttaa asiasta ja tarvittaessa vaatii arvioinnin täydentämistä tai uusimista.
- Millaisia työpaikkoja ja toimijoita Kulmakorpi I asemakaava-alueelle lopulta tulee? Osallisten on vaikea arvioida hankkeen vaikutuksia elämäänsä ilman, että tiedetään tarkemmin kuinka alueen toiminta muuttuu.
V: YVA-menettely rajoittuu asemakaava alueen kalliolouhintaa, murskaukseen ja murskauksen kuljettamiseen. YVA-menettelyssä ei oteta kantaa siihen, mitkä ovat alueen rakentamisen vaikutukset tai mitä toimintoja alueelle sijoittuu lopputilanteessa. Asemakaavan toteutumisen sosiaaliset vaikutukset arvioidaan kaavoitusprosessissa. Mitä Kulmakorpeen rakennetaan ja mitä tavoitteita rakentamisella on, määritellään kaavoituksen yhteydessä. Mahdollisia lisätietoja tästä kannattaa kysyä kaavoituksesta Espoon kaupungilta.
- Kulmakorpi I asemakaavasta on tiedotettu huonosti. Yksi ongelma tiedotuksessa on ollut se, ettei nimeä ”Kulmakorpi” näy kartoissa, joten kaikki eivät ole huomanneet, että Kulmakorpi I on asemakaava aivan Kolmperän ja Histan naapurissa.
V: Viedään terveiset eteenpäin kaavoitukseen. YVA-ohjelman nähtävillä olosta ja YVA-menettelystä ylipäätään tiedotetaan Uudenmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/kulmakorpiYVA . Tiedottamista voidaan täydentää esim. laittamalla työpajaan osallistuneille sähköpostitse tieto YVA-ohjelman nähtävillä tulosta. Tätä työpajaa varten kutsuja on lähetetty sidosryhmien edustajille sähköpostilla ja kirjepostilla. Lähialueen maanomistajille lähetettiin esimerkiksi noin 180 kutsukirjettä.
- Ämmäsuon ja Kulmakorven alueella on jo paljon toimintaa, joiden yhteysvaikutusta ei ole pitkään aikaan arvioitu, vaikka useat toiminnot ovat vuosien saatossa laajenneet. Osallistajat olivat huolissaan siitä, että vaikka Kulmakorpi I vaikutukset olisivat kohtalaisia, yhteysvaikutukset alueen muiden hankkeiden kanssa ovat merkittäviä ja jäävät arvioinnissa huomioimatta.

V: YVA-menettelyssä arvioidaan myös hankkeen yhteysvaikutuksia muiden käynnissä olevien sekä tulevien hankkeiden kanssa. Esim. Kulmakorpi I YVA:ssa otetaan huomioon Esbogården Oy Ab Högbergetin maanoton YVA-menettelyn tulokset etenkin raskaan liikenteen osalta. Yhteisvaikutukset arvioidaan YVA-selostusvaiheessa.

- Osallistujat huomauttivat, ettei tilaisuudessa esitetyssä ”muut toimijat” kuvassa näy aluetta, jonne motorcross-radan siirtoa on suunniteltu. ”Muina hankkeina” tulisi ottaa huomioon myös Nupurinkartanon ja Nupurinkallion rakentaminen ja tulevat asukkaat.

V: YVA-selostuksessa maankäytön vaikutusten arvioinnissa voidaan ottaa huomioon motorcross-radan siirto ja lähialueiden kaavoitus- sekä rakennushankkeet.

- Liittyykö Histan ratahanke Kulmakorpi I hankkeeseen ja miten ratahanke otetaan huomioon?

V: Arvioitava hanke (louhinta ja murskaus) ei suoraan liity ratahankkeeseen. Histan ratahanketta käsitellään YVA-selostusvaiheessa, kun hankkeen vaikutuksia maankäyttöön ja kaavoitukseen arvioidaan.

- Tehdäänkö hankkeen aikana sosiaalisten vaikutusten arviointi (SVA) tai tehdäänkö hankkeessa terveysvaikutusten arviointia (TVA)? Kuinka nämä arvioinnit tehdään? Tehdäänkö sosiaalisten vaikutusten arviointi vain sen takia, että vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja elinoloihin voidaan osoittaa merkityksettömiksi?

V: Hanna Herkkola vastaa sosiaalisten vaikutusten arvioinnista tässä YVA-menettelyssä. Tavoitteena on tehdä arviointi siten, että asukkaatkin voivat kokea näkemystensä tulleen otetuksi huomioon. Vaikutusten arvioinnissa esitetään mahdollisimman avoimesti perustelut sille, miksi jokin vaikutus todetaan merkittäväksi tai vähemmän merkittäväksi. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa hyödynnetään myös muiden vaikutusarviointien tuloksia, mutta tarkoitus ei ole mitätöidä asukkaiden näkemyksiä. Tässä työpajassa kerätään lähtötietoja sosiaalisten vaikutusten arvioinnin laatimiseen.

Terveysvaikutusten arvioinnista vastaa aihealueen asiantuntija. Terveysvaikutukset arvioidaan osana muita päästöjä, kuten melu- ja pölypäästöt. Päästöjen merkittävyyttä arvioidaan sen mukaan, kuinka haitallisia päästöt ovat ihmisille.

- Osalliset kertoivat, että terveysvaikutuksia on arvioitu aikaisemmin, mutta kevyesti, eikä terveysvaikutuksia ole kunnolla seurattu. Osallisten mielestä ammattilaisten tulisi arvioida hankkeen terveysvaikutukset.
- Osallisten kokemusten perusteella Ämmässuon ja Kulmakorven nykyistä toiminnoista tulee paljon pölypäästöjä, jotka leviävät hyvin laajalle alueelle ja pidemmällä kuin mitä vaikutusten arvioinneissa on osoitettu. Kuinka arvioinnissa huomioidaan pölypäästöjen laskeuma vesistöihin ja se, että Brobackaån -joki on suojeltu?

V: Ympäristövaikutusten arvioinnissa määritetään pölypäästölle mahdolliset vaikutuskohteet ja mahdollinen vaikutusalue. Pölypäästöjen arvioinnossa pyritään ottamaan huomioon tuulen vaikutus, mutta sääoloista ei ole mittaustietoja juuri hankealueelta. Tällä hetkellä ei ole tietoa siitä, että kallioulouhinnasta aiheuttavat pölypäästöt voisivat merkittävästi heikentää lähellä sijaitsevien jokien laatua. Tämän takia Kulmakorpi I YVA-menettelyn arvioinnissa ei lähtökohtaisesti arvioida pölypäästöjen vaikutuksia Brobacka-joen vedenlaatuun. Pölypäästöjen vaikutusta Brobackaån veden laatuun olisi vaikea arvioida, koska Brobackaån -joen veden laatua kiintoainepi-

toisuuden (mm. pöly) osalta ei ole seurattu pitkällä aikavälillä. Tämän hetkisen tietämyksen mukaan Brobackaä -joki ei ole suojeltu, mutta asia tarkistetaan YVA-selostusvaiheessa. Kaikki hankealueen lähellä olevat suojelualueet esitellään YVA-selostuksessa.

- Osallistujien mielestä YVA-menettelyssä tulisi olla enemmän vaihtoehtoja. Miksi YVA-menettelyssä ei käsitellä vaihtoehtoa, jossa louheiden murskaus tapahtuisi josain muualla kuin Kulmakorvessa, tai vaihtoehtoa, jossa louheet murskattaisiin hal-
lin sisällä tai pölyn leviämistä estävän katoksen alla?
V: YVA-ohjelmassa esitetyistä vaihtoehtoista on neuvoteltu Espoon kaupungin, Uudenmaan ELY-keskuksen ja konsultin kesken. Murskaamisen siirtämistä ei pidetty kustannustehokkaana ratkaisuna, joten murskaamisen toteuttamista muualla ei har-
kittu yhtenä vaihtoehtoja erottavan tekijänä. Espoon kaupunki on esittänyt, että louhinta, louheen murskaus, louheen myynti ja kuljetus tilataan yhdeltä ja samalta yritykseltä. Vaihtoehtojen rajauksia voidaan tarkentaa ja uusia vaihtoehtoja esittää YVA-ohjelman nähtävillä olon jälkeen ennen arviointityön aloittamista, mikäli se kat-
sotaan tarpeelliseksi.
- Miksi Kulmakorpi I asemakaava-alueella louhitaan, kun Espoossa ei ole tarvetta ki-
vimurskeelle? Onko Espoolla tarvetta rakentaa lisää toimisto- ja varastorakennuk-
sia? Miksi on päädytty siihen, että juuri Kulmakorpeen tulee rakentaa?
V: Hankealueella louhitaan, jotta asemakaavan mukainen rakentaminen voidaan to-
teuttaa. Hankealuetta ei louhita louheen tuottamiseksi. Päätökset Kulmakorven ra-
kentamiseksi on tehty kaavoituksessa. YVA-menettelyssä maankäytön tavoitteet
ovat valmis lähtökohta, johon arviointi perustuu. Yksityiskohtaisempi keskustelu
kaavahankkeen perusteluista kannattaa käydä kaavoitusprosessin yhteydessä.
- Osallistujien mielestä Kulmakorpi I alueen kaavoituksesta vastaavien tulisi osallistua
YVA-menettelyn työpajaan ja yleisötilaisuuksiin, koska kaavoituksessa on päätetty
monia asioita, jotka otetaan YVA-menettelyyn annettuina reunaehtoina, joita ei ky-
seenalaisteta vaikutusten arvioinnossa.
V: Kaavoituksen edustajat voidaan pyytää osallistumaan YVA-ohjelman yleisötilai-
suuteen.
- Kuinka syvälle Kulmakorvessa louhitaan?
V: Riippuen kohdasta louhitaan noin 1-10 m nykyisestä kallionpinnasta. Kalliota lou-
hitaan sen verran, mitä asemakaavan mukainen rakentaminen edellyttää. Kallioita ei
louhita murskeen tuottamiseksi.

3. Työpajatyöskentely

Hanke-esittelyn ja yleiskeskustelun jälkeen Hanna Herkkola antoi ohjeet karttojen ääressä ryhmissä tehtäviin työpajatehtäviin. Herkkola kertoi, että tilaisuuden tavoitteena on saada tietoa hankealueen ja sen ympäristön nykytilasta. Tietoa halutaan esimerkiksi eri alueiden nykyisestä virkistyskäytöstä, asuinviihtyvyyteen vaikuttavista asioista jne. Näitä tietoja hyö-
dynnetään hankkeen vaikutustenarvioinnissa.

Myös työpajatehtävien esittelyn yhteydessä keskusteltiin hankkeesta. Seuraavaan on koottu keskustelun pääkohtia.

- Kuinka motorcross-radan siirtyminen vaikuttaa laajemmin lähialueeseen ja harras-
tustoimintaan?

V: Arvioitavan hankkeen yksi vaikutus on, että motorcross-rata joudutaan siirtämään. Tämän muutoksen vaikutuksia arvioidaan sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa juuri harrastustoiminnan kautta (virkistys- ja viihtyminen). Uuden ajoradan vaikutuksia arvioidaan kyseisen alueen kaavoituksen vaikutusten arvioinnissa.

- Kuinka sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon se kohtuuton määrä tietoa, taitoa ja osallistumista, mitä Kulmakorven lähiasuakkailta vaaditaan, jotta he pystyvät puolustamaan oikeuksiaan turvalliseen ja terveelliseen ympäristöön? Kuinka vaikutusten arvioinnissa voidaan ottaa huomioon, että Ämmässuon ja Kulmakorven alueella on niin paljon asukkaille haitallista toimintaa, ettei kukaan pysty hallitsemaan koko kokonaisuutta?

V: Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa käsitellään mm. hankkeen lähiasukkaiden kokemuksia, huolia ja pelkoja. Aikaisemmat kokemukset ympäristöviranomaisten toiminnasta, aikaisemmista YVA-menettelyistä ja mahdollisuudet omien oikeuksien puolustamisessa otetaan huomioon, kun arvioidaan lähiasukkaiden herkkyyttä hankkeen mahdollisesti aiheuttamille muutoksille. Mitä herkempi kohde (kuten asukkaat) on muutoksille, sitä pienempi muutos (esim. melutason nousu) voi aikaan saada merkittävän vaikutuksen. Vaikutuksen merkittävyys ratkaisee, kuinka vaikutukseen tulee puuttua esim. lieventävin toimenpitein.

- Kulmakorven ja Ämmässuon aluetta on aina suunniteltu osissa ja osallistujat kokivat kohtuuttomana, että heiltä edellytetään kykyä arvioida kuinka Ämmässuon-Kulmakorven alue kokonaisuudessaan tulee muuttumaan. Osallistujat olivat huolissaan siitä, että muutokset Ämmässuon-Kulmakorven alueella tekevät lähimmistä asuinalueista niin epäviihtyisiä, että asuntojen arvot laskevat eikä asuntoja saa myydyksi.

V: YVA-menettelyssä ei arvioida hankkeen kustannuksia tai hankkeen vaikutuksia muiden omaisuuteen. Yhteysvaikutusten arvioinnin kautta YVA-menettelyssä voidaan ottaa kantaa, mikä koetaan kohtuuttomaksi tiedossa olon vaatimukseksi asukkaiden osalta.

- Osallistujat kertoivat, että he ovat huomanneet muun toiminnan Kulmakorven ja Ämmässuon alueella roskaavan lähiympäristöjä tavalla, jota ei ole mainittu ympäristöluissa. Osallistujat olivat huolissaan siitä, että YVA-menettelyssä esitetyt havainnot ja arvioinnit eivät vaikuta hankkeen saamiin ympäristölupaehdotuksiin tai niiden valvontaan.

V: YVA-menettelyn päätyttyä viranomainen valvoo, että hankevastaava hyödyntää YVA-menettelyn arvioinnissa saatuja tietoja hakiessaan hankkeen toteutukselle ympäristölupia. Hankkeen aikana viranomainen valvoo, että hankkeesta vastaava noudattaa ympäristöluvan ehtoja. Ympäristöluvan ehdot voidaan määrittää YVA-menettelyn aikana tehtyjen arviointitulosten perusteella, esim. mikä on alueen laajuus, jolla tietty melutaso sallitaan osana esirakentamista ja millä kohtaa melua tulee torjua.

- Osallistujat olivat huolissaan siitä, että hankkeen räjäytykset vaurioittavat alueen kaivoja ja pohjavesiä, jotka ovat pahoin kuormittuneet aikaisemmista räjäytyksistä. V: Vaikutusten kohteen herkkyys pyritään ottamaan huomioon vaikutusten arvioinnissa. Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan myös vaikutukset sekä pinta- että pohjavesiin.

- Konsultti lupasi tarkistaa, että yhteystiedoissa on Nuuksio Seuran tietyn edustajan yhteystiedot. Kyseinen yhteystieto on konsultilla.

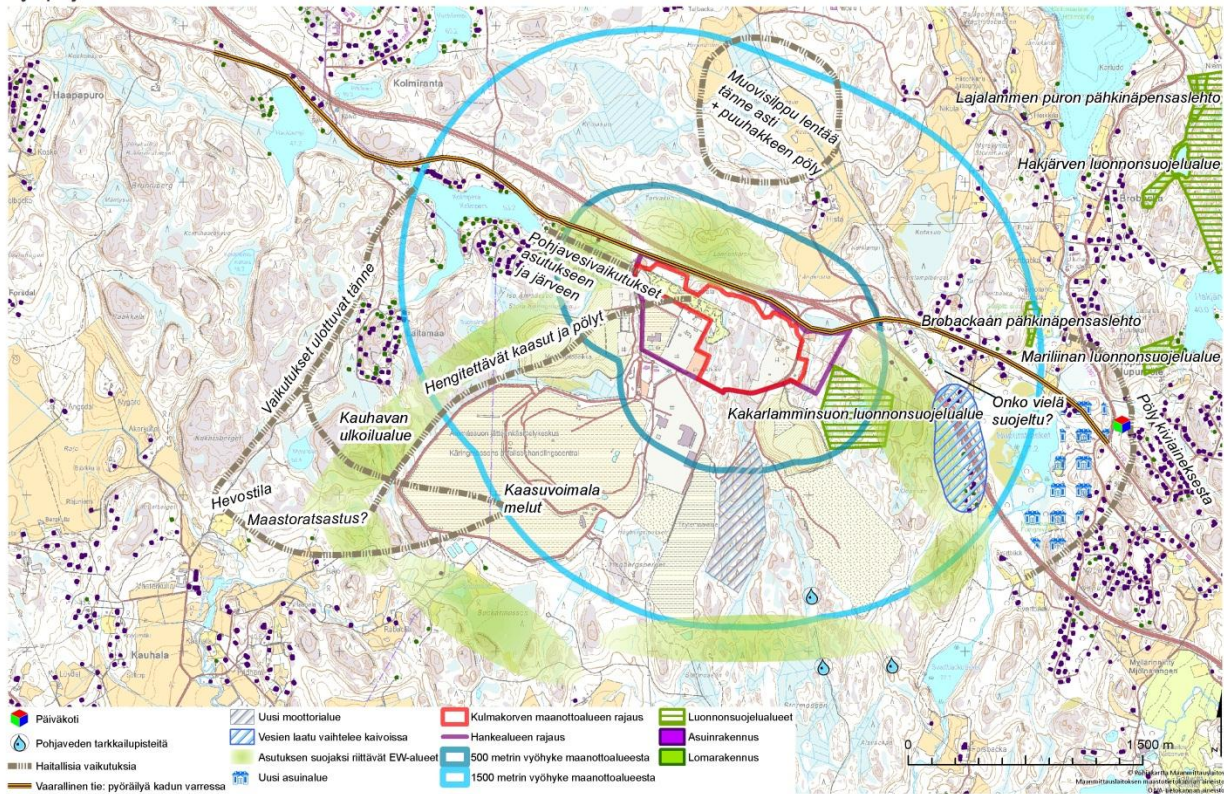
Ryhmätehtävien aikana pohdinta ja keskustelu ryhmissä olivat vilkasta. Oheiselle kartalle on koottu yhteenveto ryhmien merkinnöistä. Kartta löytyy suuremmassa koossa muistion liitteestä. Toiseen liitteeseen on koottu yhteenvedot eri ryhmien näkemyksistä.

Ryhmätöiden loppuun ryhmät esittelivät lyhyesti ryhmätöiden aikana esiin nousseita tärkeitä asioita.

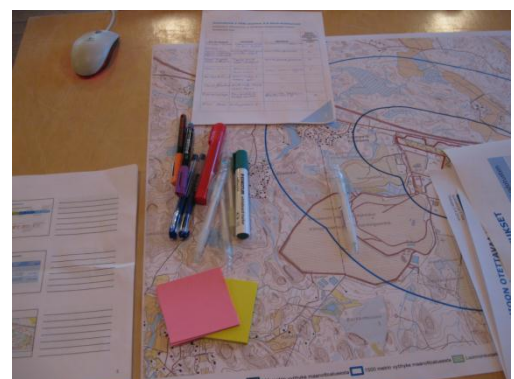
Työpajakartta

Kulmankorpi I, YVA
Työpaja 3.9.2014

RAMBOLL
15.9.2014/ TVI

Kuvia tilaisuudesta

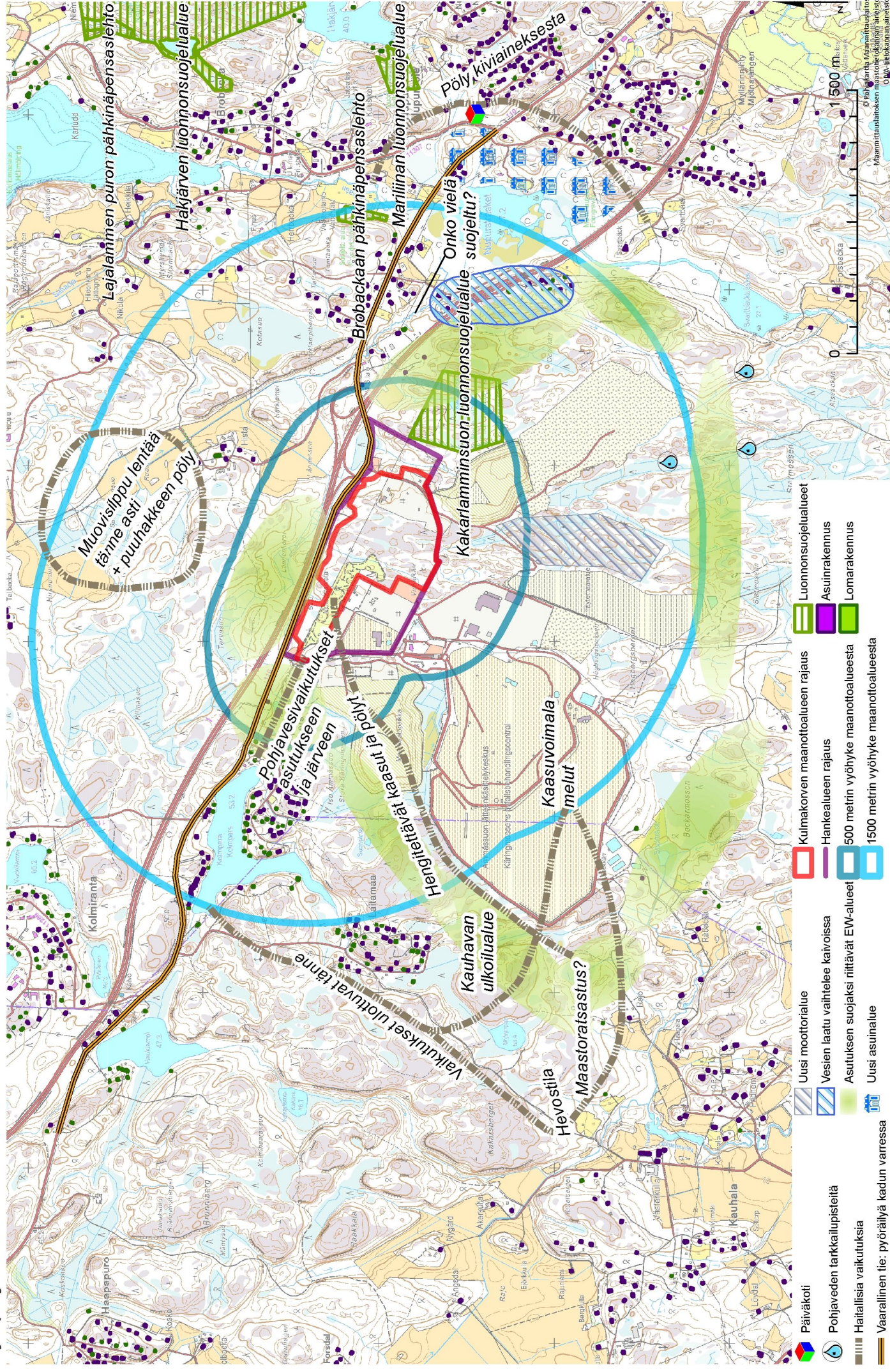

Ryhmien vastaukset kirjattu kukin erikseen, kaikilla ryhmillä ei ollut kommentteja kaikkiin aiheisiin. Kunkin ryhmän vastaukset on koodattu omalla värillään. Ryhmä A, Ryhmä B, Ryhmä C, Ryhmä D, Ryhmä E
TEEMA 1a. HYVÄÄ NYKYTILASSA asumisen, virkistymisen, harrastamisen jne näkökulmasta
Alueen luoto monipuolinen: liito-oravat, vaskitsat, suonsilmän harvinaiset orkideat, peurat, puput (osoitettu kartalla)
Kolmperän järvi – lasten suosikki
Koiraharrastaminen
Turvallinen asuinympäristö (Kolmperän kylä)
Olemassa oleva, moottoriurheiluun varattu ja rakennettu alue Espoossa (motocross).
YVA-alue toistaiseksi osittain louhimaton ja metsäinen
Oma asuinalueelle on kaunis ja viihtyisä, jonka haluamme myös säilyvän sellaisena.
Järven käyttö virkistäytymiseen tärkeä.
Vielä koskemattomat metsäalueet tärkeitä virkistysalueita.
TEEMA 1b. HUONOA NYKYTILASSA asumisen, virkistymisen, harrastamisen jne näkökulmasta
Virkistysalueet menetetty (marja-sienimaat)
Melu (murskaamo, rikotin Rudus), osoitettu kartalla
Vesien laatu vaihtelee kaivoissa (fluori, rauta), osoitettu kartalla
Pöly kiviaineksesta
Huolillamme ei ole merkitystä
Rekat
Haju
Nykyisen Ämmäsuon alueen toiminta rasittaa jo liiaksi
Moottoriurheilun näkökulmasta alue pieni.
Kaatopaikka ja sen liitännäistoiminnot.
Kolmperän kylä kaavoituksellisesti pussitettu jätetoimintojen taakse
Huonot ja turvattomat liikenne yhteydet kylästä ulos. Kevyen liikenteen väylä toteutettava liikenneturvallisuuden lisäämiseksi ja mahdollistamiseksi.
Hajut, melut, pölyt - terveysuhka
Hajut: kaatopaikka/kompostointi, Kuusakosken toiminta (käyvät hake/rejekti kasat)
Melut: louhinta, murskaukset, liikennemelut, moottoriurheilutoiminnot, kaasumoottorivoimalaitos, kaatopaikkaliikenne
Pölyt: Kuusakoski, myös leijailevat muovijätteet, HSY pölyt, tuhkat, kiven murskaus, avotilakompostointi, pilaantuneiden maiden käsittely ulkotilassa
Luottamus virkamiehiin ja selvityksiin mennyt
Asioita kaunistellaan
TEEMA 1c. MUUTA HUOMIOON OTETTAVAA NYKYTILASSA asumisen, virkistykseen, harrastamisen jne näkökulmasta
Pyörätien puute – lasten koulutie vaarallinen: luvattu jo 2000-luvun alussa, isot liikennemäärät (kaatopaikka ja läjitys)
Lähikauppa? Kaavoitukseen mukaan
Rekkaliikenne
Huonot liikenne yhteydet
Miten motocross-radan siirtyminen uudelle alueelle suhtautuu YVA-prosessiin? Pitäisi huomioida tässä YVA:ssa.
TVA- ja SVA-vaikutuksia ei huomioitu, selvitykset pinnallisia.
Kunnallistekninen toteuttaminen pian.

TEEMA 2a. HUOLET JA PELOT	
Huoli tai pelko	Onko huoli tai pelko poistettavissa tai lievennettävissä ja miten?
Pölyhaitat – ei pölymittauksia?	
Meluhaitat	
Liikennehaitat	
Kiinteistöjen arvon lasku	
Pohjavedet	
Kaivovedet (Mustapurontie ilmaisi 2008 huolensa kaivovesistä. Nyt vedet huonontuneet ja laatu vaihtelee.)	
Kaiken seuranta	
Liikenne: lapset ja pyöräilijät turvattomia rekkaliikenteen keskellä. Rekkaliikenne Turun moottoritille, Gumböoleen ja Veikkolaan. Osoitettu kartalla	Oma liikenneliittymä suoraan Turun väylään (mot..). Raskas liikenne pois Vanhalta Turuntieltä. Kevyenliikenteen väylä tien varteen.
Kivipölyn haittoja, jotka ovat jo merkitseviä. Kivipölyn haitta ylittää jo 500m rajan, riippuen tuulen suunnasta.	Louhinta suoritettava sisätiloissa siten, että ei aiheuta haittaa lähialueen ilmanlaatuun.
Lähialueet ovat suosittuja virkistyskäyttäjillä kuten pyöräilijät, patikoijat. Ilman epäpuhtaudet ovat vaarallisia heidän terveydelleen.	
Laitamaan hevostilan kohtalo – eläinstressi – asiakkaiden katoaminen (kuka haluaa ratsastaa melussa ja pölyssä)	Sisätilamurskaus - äänivallit
Mansikkatilalliset – kuinka marjojen turvallisuus	
Alueella poimitaan runsaasti sieniä ja marjoja	Ääni + pöly suojaus. Viheralueiden puita ei saisi kaataa asutuksen ja alueen väliltä – päinvastoin.
Kakarlammen tilanne – ilvekset, peurat, puput, pöllöt ja muu luonto	
Rekat tiputtavat kuormistaan kiviä	Tiukka valvonta, sanktiot
Moottoriurheilupaikan menettäminen: taloudelliset haitat	Uuden harrastepaikan rakentaminen (luvat helposti, taloudellinen tuki, harrastusta tukeva infra)
Kaatopaikkatoimintojen leviäminen Kaatopaikkatoiminnoista johtuva Kolmperä-järven ja lähijärvien pilaantuminen. Pohjavesien pilaantuminen ja siitä aiheutuvat sosiaaliset ja terveydelliset vaikutukset.	Kaatopaikkatoiminta oheistoimintoineen ei saa laajentua. Kaavoituksessa huomioitava riittävästi. Suoja- aluetta asutusta kohden.
Asuntojen ja tonttien arvon aleneminen.	
TEEMA 2b. TOIVEET JA ODOTUKSET	
Toive tai odotus	Ajatukset toiveiden tai odotusten toteutumisen edistämiseksi
Valvonta ja tiedotus: ämmässuon yhteistarkkailusta tiedot, Ruduksen melu yms. seurannoista tiedotus (Nuuksioseuran lehti esim.)	
Uusi alue moottoriurheilulle kyettävä rakentamaan ennen vanhasta luopumista (2 vuotta min)	Uuden alueen vaikutukset otettava huomioon tässä YVA-hankeessa.
Asuinviihtyisyys palautettava	Asennemuutos asukasmyönteiseksi

TEEMA 3. TÄRKEIMMÄT ARVIOITAVAT ASIAT	
Arvioitava asia, lisätiedon tarve	Perustelu, miksi nostettu tärkeäksi
Liikenteen suunnittelu koko Kulmakorven alueelle siten, ettei kaikki liikenne tule Turunväylää/Nupurintietä.	
Vesihuolto Mustanpurontielle. Tämä huoli ilmaistu jo 2008 YVA:ssa.	
Melun arviointi kotipihoilla	
Pöly	
Melu	Ääni tuntuu ja kuuluu 3km päähän räjäytyksistä. Melun aiheuttama stressi.
Pöly, ilmanlaatu	Astmaa sairastavilla vaikeuksia, kivipöly ei katoa keuhkoista. Alueella ollut useita räjäytystöitä ja murskaamo on jatkuva haitta. Alue on erityisesti pyöräilijöiden ja koiraharrastajien käytössä.
Räjäytykset	Talo heiluu ja kotieläimet ovat erityisen stressaantuneita. Talon perustusten kestävyys n (1939Y). Kaivo – terveys
Liikennejärjestelyt – miten paljon lisäliikennettä?	Alue turvaton. Suora yhteys moottoritielle.
Louhinnan lisäksi kuljetus päästää pölyä ilmaan	Kuljetusrekat pitäisi saada tiiviiksi, etteivät päästä paljon.
Turunväylän liikenne – nyt paha ruuhka ja pullonkaulat Bembölessä ja Tuomarilan liittymässä. Tähän suunnitellut uudet työpaikat sekä muut työt aiheuttavat merkittävän lisäyksen Turunväylän ruuhkiin.	
Bussiliikenne kaava-alueelle on heikko ja riittämätön tulevien työpaikkojen työntekijöille.	
Pölylaskeumat	Vaikutus veden laatuun ja eliöstöön?
Vesien virtaamat hankealueelta	Vaikutus vesistöihin kauempanakin? Miten vaikuttaa kallioiden louhiminen Kakarlampeen, nyt kalliot suojana? Vedet alueelta laskevat etelään.
Uuden osoitetun (Espoon kaupunki) motocross-radan ympäristövaikutusten arviointi tässä YVA-menettelyssä.	Aikahyöty radan rakentamiseksi harrastuksen keskeytymättä.
SVA:t ja TVA:t tehtävä	Tähänastiset selvitykset puutteellisia
Asukasviihtyvyys huomioitava ja sitä lisättävä	Uhattu
Virkistysmahdollisuus palautettava lähiympäristöä hyödyntäen	Uhattu ja rajattu
Turvallinen asuinympäristö toteutettava myös Kolmperään	Kolmperän kylä kärsii sijaintinsa vuoksi jäte- ja sen liitännäistoiminnoista kaikkein eniten

TEEMA 4a. TIEDOTUS JA VUOROVAIKUTUS	
Asioita, joista erityisesti kaivataan tietoa	Mitä kautta tietoa toivotaan kerrottavan
Kts. kohta 2b	
Jos elinkeinojen edustajat halutaan huomioida, niin pitäisi ottaa yhteyttä suoraan heihin.	
YVA-menettelyyn enemmän vaihtoehtoja.	
Suunnitelmien aikataulutus	Sähköposti
Hankesuunnittelusta ennen päätöksiä	Suunnittelijoilta suoraan kirjeitse ja sähköpostitse asukkaille
TEEMA 4b. TIEDOTUS JA VUOROVAIKUTUS	
Hyviä kokemuksia tiedotuksesta ja vuorovaikutuksesta	Miksi koettu hyväksi
Timo Rauhanen, Nuuksioseura: tiedottaa paljon s-postilla ja seuran lehdessä (mm. kutsu tähän tilaisuuteen)	
Info motourheilun uuden alueen ympäristön osalta hyvä	
Ei ole	
Huonoja kokemuksia tiedotuksesta ja vuorovaikutuksesta	Miksi koettu huonoksi
Jos Timo Rauhanen ei tiedä/tiedota, kukaan ei tiedä mistään mitään	
Kaupunki tiedottaa vain lakisääteiden minimin	
Tehdyt YVA:t ym. selvitykset	Muodollisia. Tarkastelu pilkottu ns. yhteisvaikutusten selvityksessä virheellistä ja vanhentunutta tietoa, johon tukeudutaan jatkoselvityksissä.
Annettu tieto kaunisteltua	

YHTEENVETO RYHMÄHAASTATTELUSTA

Projekti	Kulmakorpi I YVA-menettely
Aihe	Ryhmähaastattelu Kolmperän alueen asukkaiden ja sidosryhmien edustajille
Päivämäärä	23.2.2015 klo 18.00–20.30
Paikka	Honkamaja, Nupurintie 24, 02820 ESPOO
Osallistajat	Hanna Herkkola, Ramboll Finland Oy Venla Pesonen, Ramboll Finland Oy 7 asukkaiden ja yhdistysten edustajaa

1. Tilaisuuden avaus ja esittelyt

Maanantaina 23.2.2015 klo 18–20.30 Honkamajalla Espoossa järjestettyyn ryhmähaastatteluun osallistui yhteensä seitsemän Kolmperän alueen asukasta. Keskustelua luotsasi Rambollin vuorovaikutusasiantuntija Hanna Herkkola ja keskustelun kirjasi muistiin vuorovaikutussuunnittelija Venla Pesonen.

Tilaisuuden aluksi Hanna Herkkola kertoi muutamalla sanalla ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-menettely) Kulmakorpi I hankkeessa. Menettelyssä arvioidaan Kulmakorpi I asemakaava-alueen toteuttamista edellyttävien kalliolouhintojen, louheen murskauksen ja murskeiden kuljetusten vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin. Tarkasteltavat vaihtoehdot on kuvattu lyhyesti alla:

- VE 0, jossa hanketta ei toteuteta: kalliota ei louhita, asemakaavaa ei toteuteta
- VE 1, jossa kallioiden louhinta toteutetaan yhtäjaksoisesti asemakaavaehdotuksen mukaisesti: louhinta ja murskaus kestävät noin 3-6 vuotta riippuen käytetäänkö esirakentamiseen yhtä vai kahta murskausasemaa. Vaikutukset arvioidaan 3 vuoden mukaan.
- alavaihtoehto VE 1A, jossa kallioiden louhinta toteutetaan vaiheittain asemakaavaehdotuksen mukaisesti: louhinta ja murskaus kestävät noin 6-10 vuotta ja esirakentamisen käytetään vain yhtä murskausasemaa. Vaikutukset arvioidaan 10 vuoden mukaan.

Ryhmähaastattelun tarkoituksena on selvittää osallisten näkemyksiä alueen nykytilasta ja mahdollisista muutoksista, joita asukkaat ovat alueella ja asuinympäristössään kokeneet sekä keskustella Kulmakorpi I-hankkeen mahdollisista vaikutuksista sosiaalisten ja terveysvaikutusten arvioinnin näkökulmasta. Terveysvaikutusten arvioinnin asiantuntija Arto Reiman oli valitettavasti estynyt tulemaan paikan päälle tilaisuuteen, mutta osallistui tilaisuuden alussa etäyhteyden välityksellä ja lupautui keskustelemaan terveysvaikutuksista puhe-limitse halukkaiden osallistujien kanssa. Puhelinhaastatteluun halukkuutensa ilmaisseiden yhteystiedot kerättiin tilaisuuden lopuksi ja toimitettiin Arto Reimannille.

Tilaisuuden alussa eräs osallistujista esitti kysymyksen, millaisella asteikolla sosiaalisia ja terveysvaikutuksia hankkeessa mitataan, mihin kiinnitetään huomiota ja mihin arviointi pe-

rustuu. Hanna Herkkola ja Arto Reiman kertoivat, että Rambollilla on käytössä vaikuttavuuden arvioinnin matriisimalli, jossa tarkastellaan vaikutuskohteen herkkyyttä, vaikutusten laajuutta ja merkitsevyyttä. Esimerkiksi katsotaan sitä, onko vaikuttavuus lähi- vai kauko-alueilla, kuinka laajalle se levittyy ja mikä on arvioitu muutoksen voimakkuus. Merkittävyyden arviointimenetelmä tullaan selittämään YVA-selostuksessa yksityiskohtaisemmin. Etenkin sosiaalisten vaikutusten arvioinnin haasteena on, että sosiaalisille vaikutuksille ei ole olemassa mitattavia raja-arvoja mikä korostaa arvioinnin subjektiivisuutta. Tästä syystä arviointiselostuksessa kuvataan mahdollisimman kattavasti sekä tiedonhankinta sekä vaikutusten arvioinnin menetelmät ja eteneminen. Näin esimerkiksi asukkaat voivat nähdä, miten arvioija on tullut arvioinnissa siihen johtopäätökseen, mikä selostuksessa esitetään.

2. Alueen merkitys asukkaille

Kolmperän alueessa asukkaat pitävät tärkeinä luontoa ja järvimaisemaa ja mahdollisuutta asua maalla lähellä kaupunkia. Alueella on ollut Suomen vanhin yhdistys, Kolmperän huvilanomistajien yhdistys, mikä osaltaan kuvaa alueen historiaa houkuttelevana alueena. Haastateltavien puheissa nousivat esille myös yhteisöllisyyden merkitys ja naapuriapu. Esimerkkinä mainittiin, kuinka kaksi vuotta sitten olleen tapaninmyrskyn jälkeen kylän isännät ottivat moottorisahat ja raivasivat päivässä tiet puhtaiksi. Asukkaat auttavat toisiaan myös päivittäisissä toimissa ja ovat hyvällä tavalla kiinnostuneita toistensa asioista.

Moni osallistuja kertoi, että Ämmässuon kaatopaikka-aluetta perustettaessa asukkaille kerrottiin, että Ämmässuon kaatopaikka suljettaisiin 2000-luvun alkupuolella. Alueella oli aiemmin myös nykyistä enemmän virkistys- ja ulkoilumaastoja, ja mahdollisuus hillojen ja sienten poimintaan, mutta nykyään etenkin sieniä ei uskalleta käyttää ravinnoksi.

Keskustelussa kritisoitiin sitä, että luontotutkimuksissa sanotaan aina, ettei alueella ole merkittäviä luontoarvoja, mikä asukkaiden mukaan ei pidä paikkaansa. Kolmperän alue kuuluu Nuuksion järviylänköalueeseen ja asukkaiden mukaan läheisellä Kauhalan ulkoilualueella on havaittu muun muassa huuhkajan pesimäalue, suuri korppi yhdyskunta, supikoiria, kettuja ja jopa ilveksen jälkiä. Keskustelussa mainittiin, että hankealueen itäpuolella sijaitsevan Kakarlammen luonnonsuojelualueen läheinen alue on useille Espoon ja Helsingin koiraseuroille tärkeä jälki- ja hakuharjoitusalue. Kulmakorpi I-hankkeen toteutumisen uskotaan vaikuttavan toimintaan heikentävästi, koska jo nyt Kakarlammen alueella on havaittu muun muassa louhinnasta johtuvia pöly ja meluhaittoja.

Alueella on tehty yli 30 ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Useat haastatteluun osallistuneet henkilöt kritisoivat sitä, että alussa luontokartoitukset tehtiin 5 ha kokoisen Pikku-Ämmässuon perusteella mutta nyt alue on laajentunut voimakkaasti, eikä alueen laajentamisen vaikutuksia ole tarpeeksi hyvin otettu huomioon vaikutusten arvioinneissa. Kritiikkiä sai myös toimintojen tarkasteleminen postimerkkimenetelmällä siten, että jokainen toiminto on rajattu omalle alueelleen ja niitä tarkastellaan erillisinä, vaikka todellisuudessa hankkeiden yhteisvaikutukset kuormittavat läheisiä asuinalueita ja ympäristöä. Asukkaat toivat useaan kertaan esiin, että näin päädytään tilanteeseen, jossa millään yksittäisellä hankkeella ei todeta olevan merkittäviä vaikutuksia, vaikka samalla koko ajan kasataan lisää taakkaa alueen asukkaille vähä kerrallaan. Aiemmin tehtyä yhteisvaikutusten arviointia kritisoitiin. Sen sanottiin olevan kirjallisuuskatsaus siihen mennessä tehdyistä vaikutusarvioinneista eikä siinä oltu otettu kriittistä kantaa dokumenttien sisältämiin virheellisiin tietoihin tai arvi-

oihin. Kritiikkiä esitettiin nykyistä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä kohtaan ja esitettiin toive, että ympäristövaikutusten arvioinnin tekisi puolueeton taho ja maksajana ei olisi hankkeen toteuttaja, vaan maksu hoituisi esimerkiksi lupamenettelyn kautta.

Keskustelussa kritisoitiin sitä, että Ämmässuon ja Kulmakorven alueella on paljon yksityistä toimintaa, joka ei ole yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämätöntä olla juuri kyseessä olevalla alueella. Toiminnot aiheuttavat haittoja asuinviihtyvyydelle. Periaatteessa moni toiminta on suhteellisen kevytrakenteista ja helposti siirreltävässä olevaa (esim. kivimurskaamo), jota olisi mahdollista siirtää kauemmas asutuksesta aiheuttamasta häiriötä.

3. Keskustelua asukkaiden kokemista haitoista nykytilassa

Ilmanlaatu (pöly, haju)

Asukkaiden mukaan eniten haittaa viihtyvyydelle aiheuttavat ympäröivien toimintojen, kuten Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen, Ruduksen louhinta-alueen ja Kuusakosken alueen toimintojen vaikutukset ilmanlaatuun, merkittävimpinä ajoittaiset hajuhaitat (kaasut) sekä kivi- ja betonipöly. Kuusakosken kierrätyspuiston alueella käsitellään muun muassa rakennusjätettä, kiviainesta, kierrätysmetalleja ja ongelmajätteitä. Esimerkkinä häiriöstä mainittiin Kuusakosken alueella olevat rejektikaset, jotka osallisten havaintojen mukaan ulottuvat lupaehtojen vastaisesti selvästi suojavallien yläpuolelle, jolloin alueelta lentää tuulen mukana muoveja ja muuta roskaa asuntojen pihoihin. Asukkaiden mukaan Kuusakoski ei noudata kaikkia lupaehtoja ja alueella on silloin tällöin havaittu myös tulipaloja ja luvatonta autonrenkaiden polttamista viikonloppuisin, joista toimija ei aina ilmoita. Useiden pienten toimijoiden kerrottiin toimivan Kulmakorven ja Ämmässuon alueella myös viikonloppuisin, koska kukaan ei valvo toimintaa.

Asukkaiden mukaan Kolmperän alueelle hajut leviävät muun muassa Nupurintietä pitkin ja asuinalueella on tiettyjä pisteitä, joissa hajut ovat useammin aistittavissa. Haastatteluun osallistuneista henkilöistä yksi asui 500 m etäisyydellä suunnitellun Kulmakorpi I alueen keskustasta, eli aivan suojavyöhykkeellä ja kertoi usein kärsivänsä pöly- ja hajuhaitoista. Keskustelussa tuotiin ilmi, kuinka alueen suunnittelijat eivät aikanaan ole ottaneet huomioon alueella vallitsevia tuulia lounaasta koilliseen. Hajuhaittojen vaikutuksia asuinviihtyvyyteen kuvaa kommentti: ”Ikävä jos pitää katsoa tuulia, jos haluaa pitää lasten synttärit ulkona”. Eräs osallistujista kertoi lapsenlapsensa kieltäytyneen ulkoilemasta isovanhempiensa luona hajusta johtuen ja myös joillakin muilla alueilla jälkikasvu oli kommentoinut hajua. Myös eläimet ovat reagoineet hajuun ja pölyyn ja kieltäytyneet menemästä ulos voimakkaan hajuun aikana.

Pölyhaittoja tulee Kolmperän alueelle myös Ruduksen Takapellon louhinta- ja murskausalueelta. Erään haastateltavan mukaan välillä harmaata pölyä on ollut ilmassa niin paljon, että taivasta ei ole näkynyt kunnolla. Keskustelussa esitettiin toive koko alueen kattavasta ilmanlaatuselvityksestä, josta kävisi selkeästi ilmi tutkitut alueet. Osallistujien mukaan kartoitusta tapahtuisi parhaiten sijoittamalla tutkimuspisteet käsittelyalueiden ulkorajoille ympäri Ämmässuo-Kulmakorven aluetta. Tällöin saataisiin kartoitettua tietoja haittojen leviämisestä kyseessä olevien alueiden ulkopuolelle, jotta haitat saataisiin rajattua niille kaavoitetuille alueille. Keskustelussa tuli esille, että Kolmperän alueen ympärillä on häiriötä aiheuttavia toimintoja useilla eri suunnilla ja tästä johtuen asukkaiden on vaikea aina tarkasti tietää

häiriön aiheuttajaa esimerkiksi pölypäästöjen osalta. Näin ollen asukkaat kokivat, että heidän on vaikeaa nimetä esimerkiksi merkittävintä melunlähdettä.

Päätuulensuunta alueella on lounaasta koilliseen/pohjoiseen. Osalliset pyysivät vaikutusarvioinnissa ottamaan huomioon Kolmperän alueen erityisen ilmaston ja tuuliolosuhteet. Esi-merkkinä he kertoivat, että talvisin alueella on usein muutama aste ympäröiviä alueita kylmempää ja usein lunta silloinkin kun sitä ei ole välttämättä ole ympäröivillä alueilla, ja kesällä on usein iltaisin lämpimämpää kuin lähialueilla. Eräs osallistuja oli todistanut tilannetta, jossa Kolmperän järvellä laineet menivät eri suuntaan kuin ympärillä olevien puiden latvat huojuivat. Tuulet ja alueella olevat ”tuulitunnelit” vaikuttavat osallisten mukaan melujen, pölyjen ja hajujen leviämiseen ja etenkin matalapaineen aikana haju painuu alemmas. Erään asukkaan mukaan Kirkkonummen kunnan nykyisin jo eläkkeellä oleva ympäristöpäällikkö on kuvaillut Ämmässuon ja Kolmperän välillä olevaa ”tuulikanjonkia”, jossa valttuulet törmäävät vanhan kaatopaikan seinään ja leviävät sieltä suoalueen yli suoraan Kolmperään. Osallistujat esittivät myös alueen asukkaiden vaatimuksen kaavoitetun virkistys- ja suoja-alueen puuston säilymisestä. Asukkaiden mukaan havupuustolla suojattaisiin asutusta Ämmässuon ja Kulmakorven alueilta leviäviä ilmanhaittoja vastaan. Osallistujat totesivat, että kaupunki tulisi velvoittaa istuttamaan puustoa sen sijaan, että se hakkaa sitä virkistys- ja suoja-alueilta pois. Asukkaiden mukaan kaikenlaiset lisäaukeiden raivaamiset ja louhimiset lisäävät haittojen leviämistä, myös Kulmakorven alueella.

Pohja- ja pintavesien tila

Keskustelussa nousi esille asukkaiden huoli alueen pohja- ja pintavesien tilasta. Ämmässuon alueella sijaitseville pohjustamattomille maankaatopaikoille on aikoinaan osallistujien mukaan läjitetty mm. Suomenojan voimalaitosjätettä, rakennusjätettä ja välppälietettä. Pohjavesistä on mitattu Ämmässuon tien läheisyydessä PAH-yhdisteitä, joiden asukkaat epäilevät olevan lähtöisin Kuusakosken toiminta-alueelta. Asukkaat kertoivat myös, että Nupurinjärven eteläpuolisesta vesistöstä on aiemmin mitattu muun muassa vanadiinia. Asukkaat ovat huolissaan louhinnan ja räjäytysten vaikutuksista aineiden liikkumiseen kallioperässä, esimerkiksi tilanteesta, jossa räjäytykset aiheuttaisivat halkeamia kallioon mahdollisesti vapauttaen ilmaan terveydelle haitallisia kaasuja. Tällaiseksi kohteeksi mainittiin esim. nyt tarkasteltavan hankealueen länsipää. Asukkaat toivoivat velvoitetta puhdistaa pohjavedet ennen suunnittelun etenemistä ja minkään lisätoiminnan aloittamista, jotta mahdollisia riskejä voitaisiin pienentää.

Kolmperän alueen kiinteistöjen käyttövesi saadaan pora- ja rengaslaivoista. Asukkaiden mukaan alueelle on jo useiden vuosien ajan suunniteltu kunnallistekniikan rakentamista, ja suunnitelmien mukaan HSY aloittaa rakentamisen syksyllä 2015 Kolmperän Espoon puoleisella alueella. Kolmperän Kirkkonummen puoleisella alueella on myös muutamia kiinteistöjä. Keskustelussa mainittiin Nupurintien varrella Kolmperän alueella oleva kiinteistö, jonka kaivo on ollut pilalla useita vuosia. Kaivo oli aiemmin tarkkailun piirissä, mutta jätettiin jossain vaiheessa pois tarkkailusta. Osallistujat mainitsivat myös Mustanpurontien alueella olevista talousvesikaivoista, joissa vedestä oli mitattu mm. ulostebakteereja, mutta pilaantumisen syytä ei ole saatu selville. Räjäytysten mahdolliset vaikutuksista veden liikkeisiin kallioperässä huolestuttavat asukkaita, vaikka alue ei olekaan virallista pohjavesialuetta. Asukkaat kritisoivat sitä, että todistustaakka esimerkiksi kaivovesien pilaantumisesta on asukkaalla, eikä asukkaiden havaintoja oteta tosissaan.

Vaikutuksia alueen pintavesiin toivottiin tutkittavan myös ottamalla vanhasta postirannasta näyte Kolmperän järveen laskevasta ojasta. Ojan lähde on kauempana pohjoisessa suoalueella ja kulkiessaan Siikajärventien reunaa pitkin se kerää matkalla hulevesiä tien reunoilta.

Meluhaitat

Haitallisimmista melulähteistä kysyttäessä vastaajat nostivat esille murskauksen, räjäytykset ja liikennemelun. Osa vastaajista piti koko päivän jatkuvaa murskausta ja rikutusta häiritsevämpänä. Klo 22 päättyvän murskauksen jälkeen melua aiheuttaa myös huoltoajo, joka esimerkiksi kesällä tyynellä säällä voi asukkaiden mukaan kuulua hyvinkin kauas eikä ole lupahtojen säätelemän toiminnan piirissä. Meluvaikutusten arvioinnissa toivottiinkin huomioidavan myös huoltoliikenteen ja muiden huoltotoimintojen meluvaikutukset, sillä ne voivat ajoittua virallisten toiminta-aikojen ulkopuolelle. Asukkaat kuvasivat häiritseväksi ja ärsyttäväksi myös esim. raskaiden ajoneuvojen peruuttaessa kuuluvan piippausäänen, jota ei myöskään oteta huomioon meluvaikutuksia arvioitaessa, mutta joka lisää melun häiritsevyyttä.

Voimakkaiden räjäytysten vaikutukset ääniherkkiin eläimiin koettiin haitallisina ja niiden kerrottiin myös aiheuttavan pelkoa lapsissa. Erään osallistujan mukaan pahinta on, kun lapsi pelkää räjäytyksiä eikä halua olla yksin kotona ”kun ammutaan”. Asukkaissa aiheuttaa huolta myös räjäytysten mahdolliset vaikutukset rakennuksiin, sillä osa rakennuksista on jopa 1930-luvulta eikä niitä ole rakennettu räjähdysvarmoiksi. Ämmäsuon alueella toimivan kaasuvoimalan melu kuuluu ympäri vuorokauden etenkin silloin kun muu melu on vaimentunut.

Nykyinen liikennemelu Nupurintiellä koettiin häiritsevä, mutta sen todettiin vaimenevan ruuhka-aikojen jälkeen, joten vaikutus ei ollut yhtä häiritsevä kuin esimerkiksi murskauksella. Toisaalta huolta aiheutti Ämmäsuolle Kulmakorventien kautta kulkevan raskaan liikenteen lisääntyminen, jonka uskotaan lisäävän liikennemelua Kolmperän alueella. Asukkaat myös kritisivat Espoon kaupungin hakkuusuunnitelmia Kolmperän eteläpuolisella puustoalueella, jolloin melulta ja pölyltä suojaavan puuston määrä alueella vähenisi, lisäten entisestään haittoja asukkaille.

Raskas liikenne ja liikenneturvallisuus

Keskustelussa tuotiin esille huoli raskaan liikenteen vaikutuksista liikenneturvallisuuteen ja asukkaiden liikkumismahdollisuuksiin, etenkin kun Nupurintie on ainoa reitti, jota kautta pääsee kulkemaan Kolmperän asuinalueelle. Nupurintien varrella ei Kolmperän kohdalla ole kevyen liikenteen väylää ja bussipysäkeille kulkeminen tienreunaa pitkin koetaan vaaralliseksi. Kuorma-autoista lentävät kivet aiheuttavat säröjä autojen tuulilaseihin ja asukkaiden mukaan vaarana on, että niitä voi lentää myös tien pientareella kulkevien päälle. Asukkaiden mukaan Nupurintiellä bussipysäkin läheltä kulkee hirvieläinten reitti ja tiellä on sattunut hirvikolareita vuodessa, mikä edelleen lisää huolta etenkin lasten turvallisuudesta heidän kävellessään tien vartta pysäkillä. Kevyen liikenteen väylän puuttuminen vaikeuttaa sosiaalisten yhteyksien ylläpitoa ja liikkumista naapurustosta toiseen ja etenkin iäkkäämpien, jopa koko elämänsä alueella asuneiden, ihmisten liikkumista ja yhteydenpitoa naapureiden kanssa. Asukkaiden edustaja koki, että kyläyhteisöt eristetään jätetoimintojen taakse ja turvallisen liikkumista asuinalueilta vaikeutuu entisestään.

Asukkaat esittivät, että Ämmässuon sisäinen liikenne kaatopaikan laajennusalueelle tulisi ohjata kompostikenttien ja vanhan läjityksen välistä kaasuvoimalalle menevän tien kautta, jolloin liikenteestä aiheutuisi vähemmän haittaa Kolmperän ja Laitamaan asutukselle.

4. **Terveysvaikutukset**

Terveysvaikutuksista puhuttaessa mainittiin tärkeänä toteuttaa selvitys Ämmässuon ja Kulmakorven lähialueiden asukkaiden terveydentilasta. Asukkaiden mukaan alueella esiintyy muun muassa astmaa ja muita hengityselinsairauksia sekä kilpirauhasen vajaatoimintaa. Asukkaat toivat esiin myös psykosomaattiset oireet ja niiden vaikutuksen sairastumiseen. Huoli eri toimintojen aiheuttamista terveysvaikutuksista ja tieto eri asioiden korrelaatioista kuitenkin edellyttäisi tutkimuksia, joilla voidaan selvittää konkreettinen tilanne ja luopua spekulatioista. Asukkaat kaipaavat kattavaa selvitystä terveydentilastaan, mitä ei kuitenkaan tähän mennessä ole tehty. Osallistajat esittivät, että terveysvaikutusten kartoittamiseksi tulisi vähintään laatia kirjeitse tehtävä kysely Ämmässuon lähialueiden asukkaille, jossa olisi mahdollisuus vapaaseen palautteeseen ja vastaamiseen anonymisti. Ryhmähaastattelua pidettiin yksin liian kevyenä lähestymistapana terveysvaikutusten kartoittamiseen.

Asukkaiden mielestä on tärkeää tuoda asialle näkyvyyttä valtakunnallisesti, ja eräs alueen asukkaista olikin puhunut ympäristöministerille ja pyytänyt että alue tulisi ottaa ministeriössä esille esimerkkinä alueesta, jonka toimintoja ja niiden vaikutuksia tarkastellaan yksittäin, vaikka toiminnot aiheuttavat yhteisvaikutuksia ja kuormitusta asutukselle ja ympäristölle. Ministeri oli ilmaissut kiinnostuksensa ja luvannut viedä asiaa eteenpäin. Tilaisuudessa keskusteltiin mahdollisuudesta selvittää terveysvaikutuksia esimerkiksi puolueettoman tahon toteuttamalla epidemiologisella tutkimuksella, jossa tehtäisiin terveysselektioyksen lisäksi mittauksia alueen ympäristössä ilmenevistä aineista ja täten tutkittaisiin eri vaikutusten ja sairauksien korrelaatiota keskenään. Asukkaat esittivät, että tutkimus tulisi toteuttaa Espoon ja Kirkkonummen alueilla ja rahoitusta voitaisiin hakea esimerkiksi EU:lta.

Terveysvaikutusten arvioinnissa haastateltavat pitivät tärkeinä, että arvioinnin tekisi toksikologi, lääkäri tai jokin muuta alan osaava henkilö, eikä teknisen koulutuksen omaava insinööri.

5. **Suurimmat hankkeen aiheuttamat huolet**

Mikäli Kulmakorpi I-hanke toteutuu, asukkaita huolestuttaa etenkin louhinnan lisääntyminen ja sen aiheuttamat vaikutukset. Eräs osallistuja kuvaili Ämmässuon ja Kulmakorven aluetta sanoilla ”tämä on niin kuin Talvivaara uudessa muodossaan”, tarkoittaen moninaisia vaikutuksia, joita alueen toiminnoilla on sekä ihmisiin että ympäristöön. Koska alueelle on suunniteltu myös muita hankkeita, huolet koskevat hankkeiden mahdollisia yhteisvaikutuksia ja niiden aiheuttamaa lisäkuormitusta asukkaille. Osallistajat huomauttivat, että Ruduksen lisäksi myös HSY hakee lupaa murskaamoille, joten alueelle olisi mahdollisesti tulevaisuudessa jopa seitsemän eri louhinta-aluetta. Asukkaiden mukaan julkisuuteen annetaan kuva, että liikenne Ämmässuon alueelle on jätteenpolttolaitoksen käyttöönoton seurauksena vähentynyt, mutta todellisuudessa liikenne korvataan lisääntyneellä murskeliikenteellä. Mursketta tuova auto välttämättä vie alueelta kuormaa pois eli liikennemäärissä ei voida ajatella,

että sama auto kuljettaisi jotakin mennessä tullen, vaan kuljetusmäärät voivat olla kaksinkertaiset.

Hankkeiden yhteisvaikutukset huolestuttavat asukkaita, ja haastateltavat epäilivät, että tulevaisuudessa olosuhteet tulevat muuttumaan siten, etteivät nykyiset laskelmat tule pitämään paikkaansa. Esimerkkinä mainittiin Ämmäsuon asbestinkäsittelyalueen mahdollinen laajeneminen yhdistettynä suunnitelmiin rakentaa alueelle tuulivoimaloita sekä lisätä louhintaa ja räjäytyksiä alueella. Asukkaiden pelkona on, että vaikutukset tulevat ulottumaan arvoitua laajemmalle alueelle kun ”tärisee ja vispataan”.

Asukkaiden mukaan Kolmperän alueeseen on Espoon kaupungin taholta muutaman kerran esitetty ajatus siitä, että alue julistettaisiin asumiskieltoon. Alueelle ei myöskään anneta rakennuslupia. Asukkaat toivat esiin, että pelko ja epävarmuus alueen tulevaisuudesta jätetoimintojen jatkuvasti kasvaessa, vaikutukset asuinviihtyvyyteen sekä asuntojen ja tonttien arvon alennus ovat sosiaalisia vaikutuksia, jotka lisäävät stressiä ja vaikuttavat myös ihmisten terveyteen ja ihmissuhteisiin. Päätöksenteon koettiin painottavan ainoastaan jätetoimintojen tarpeita. Osallistujat toivat esiin myös epävarmuuden vaikutuksen asukkaiden talouden ja tulevaisuuden suunnitteluun.

6. Haittojen lieventäminen

Kulmakorpi I-hankkeen haittojen lieventämiseksi haastateltavat esittivät, että jättämällä rakentamatta kaava-alueen pohjoisosassa lähellä Nupurintietä oleva alue, kallio antaisi luonnollista suojaa ja suoja-alueita voisi jatkaa rakentamalla edemmäs toimistorakennuksia. Alueen pohjavedet tulisi tutkia ja puhdistaa ennen louhintaa ja räjäytyksiä, jotta vähennettäisiin riskejä mahdollisten haitallisten aineiden kulkeutumiselle. Myöhemmässä vaiheessa aluetta olisi mahdollista maisemoida virkistyskäyttöön (esimerkkinä Malminkartanon jätemäki). YVA-menettelyä ja hankkeen suunnittelua kritisoitiin siitä, että ei annettu muita vaihtoehtoja kuin louhintaa, vaikka alue olisi ollut mahdollista rakentaa esimerkiksi paaluille ja täyttää. Ämmäsuon vaikutusten lieventämiseksi esitettiin kivimuurin rakentamista louheesta Kolmperän ja Ämmäsuon väliselle alueelle. Asukkaat toivoivat tutkimusta esimerkiksi sienten haitta-ainepitoisuuksista.

Keskustelussa tuotiin myös esille toimintojen vaikutus laajemmin sekä niihin vaikuttava päätöksenteko. Suomessa pyritään keskittämään toimintoja tietyille alueille, jolloin kuljetusmatkat kasvavat ja vaikutukset kasautuvat. Kokonaispolitiikan toivottiin menevän tulevaisuudessa enemmän samaan suuntaan kuin esimerkiksi Pariisissa, Berliinissä tai Tukholmassa, joissa on useita pieniä alueita ja lyhyet kuljetusmatkat ja esimerkiksi jätteenpolttolaitoksia toimii aivan kaupunkien keskustoissa asutuksen lähellä aiheuttamatta haittaa asukkaille.

Kulmakorpi I -aluetta esitettiin rakennettavaksi paaluttamalla louhinnan välttämiseksi. Mahdollista louhintaa tulisi rajata siten, että alueen pohjois-, itä- eikä länsiosissa tehtäisi louhintaa, jolloin luonnollista kalliota ja puustoa jäisi huomattavasti nyt suunniteltua enemmän asutuksen ja toivotun kevyenliikenteenväylän väliin.

Liitteenä olevaan koostekarttaan on koottu molempien (23. ja 24.2) ryhmähaastattelujen aikana osallisten karttoihin tekemät merkinnät.

YHTEENVETO RYHMÄHAASTATTELUSTA

Projekti	Kulmakorpi I YVA-menettely
Aihe	Ryhmähaastattelu Histan ja Nupurin alueen asukkaiden ja sidosryhmien edustajille
Päivämäärä	24.2.2015 klo 18.00–20.30
Paikka	Honkamaja, Nupurintie 24, 02820 ESPOO
Osallistujat	Hanna Herkkola, Ramboll Finland Oy Venla Pesonen, Ramboll Finland Oy 11 asukkaiden ja yhdistysten edustajaa

1. Tilaisuuden avaus ja esittelyt

Tiistaina 24.2.2015 klo 18–20.30 Honkamajalla Espoossa järjestettyyn ryhmähaastatteluun osallistui yhteensä 11 Histan ja Nupurin alueiden asukasta ja sidosryhmien edustajaa. Keskustelua luotsasi Rambollin vuorovaikutusasiantuntija Hanna Herkkola ja keskustelun kirjasi muistiin vuorovaikutussuunnittelija Venla Pesonen.

Tilaisuuden aluksi Hanna Herkkola kertoi muutamalla sanalla ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-menettely) Kulmakorpi I hankkeessa. Menettelyssä arvioidaan Kulmakorpi I asemakaava-alueen toteuttamista edellyttävien kalliolouhintojen, louheen murskauksen ja murskeiden kuljetusten vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin. Tarkasteltavat vaihtoehdot on kuvattu lyhyesti alla:

- VE 0, jossa hanketta ei toteuteta: kalliota ei louhita, asemakaavaa ei toteuteta
- VE 1, jossa kallioiden louhinta toteutetaan yhtäjaksoisesti asemakaavaehdotuksen mukaisesti: louhinta ja murskaus kestävät noin 3-6 vuotta riippuen käytetäänkö esirakentamiseen yhtä vai kahta murskausasemaa. Vaikutukset arvioidaan 3 vuoden mukaan.
- alavaihtoehto VE 1A, jossa kallioiden louhinta toteutetaan vaiheittain asemakaavaehdotuksen mukaisesti: louhinta ja murskaus kestävät noin 6-10 vuotta ja esirakentamisen käytetään vain yhtä murskausasemaa. Vaikutukset arvioidaan 10 vuoden mukaan.

Ryhmähaastattelun tarkoituksena on selvittää osallisten näkemyksiä alueen nykytilasta ja mahdollisista muutoksista, joita asukkaat ovat alueella ja asuinympäristössään kokeneet sekä keskustella Kulmakorpi I-hankkeen mahdollisista vaikutuksista sosiaalisten ja terveysvaikutusten arvioinnin näkökulmasta. Terveysvaikutusten arvioinnin asiantuntija Arto Reiman oli valitettavasti estynyt tulemaan paikan päälle tilaisuuteen, mutta lupautui keskustelemaan terveysvaikutuksista puhelimitse halukkaiden osallistujien kanssa. Puhelinhaastatteluun halukkuutensa ilmaisseiden yhteystiedot kerättiin tilaisuuden lopuksi ja toimitettiin Arto Reimanille.

2. Aukkaiden kokemt haitat nykytilassa

Pohjavesien tila

Keskustelun alusta alkaen nousi voimakkaasti esille asukkaiden huoli kaivovesien tilasta. Mustanpurontien ja Arkiniityntien alueen kiinteistöt eivät ole kunnallistekniikan piirissä, vaan asukkaat saavat käyttövetensä pora- ja rengaskaivoista. Osallisten mukaan kaivovesitilanne paheni akuutisti vuoden 2014 aikana. Jo esimerkiksi vuoden 2009 YVA-menettelyn aikana esille nousseet huolet kaivovesien laadusta ovat alueella osittain toteutuneet. Alueella on asukkaiden mukaan käyttökiellossa tällä hetkellä 7 kaivoa. Kaivovesimittauksissa on todettu muun muassa ulosteperäisiä bakteereita. Asukkaiden joukossa on useita alueella vuosikymmeniä asuneita ja useat ryhmähaastatteluun osallistuneet kertoivat asukkaiden itse seuranneen kaivovesien tilaa useiden vuosien, jopa vuosikymmenten ajan kustantamalla näytteenoton, eikä ongelmia vedenlaadun kanssa ole aiemmin ilmennyt. Eräs osallistuja kertoi kaivovetensä olleen hyvälaatuista useiden vuosikymmenten ajan, mutta vuoden 2009 jälkeen veden laatu kaivossa muuttui, siinä ilmeni mm. rautaa ja vesi värjäytyi ruskeaksi.

Osallistujien mukaan Espoon kaupunki teki alussa tutkimuksia vain kolmesta kaivosta, mutta asukkaat ovat pyrkineet saamaan tutkimukset kattamaan kaikki Mustanpurontien alueen kaivot. Tällä hetkellä tutkimukset ovat rajoittuneet moottoritien eteläpuoleiselle osalle. Asukkaiden mukaan osan tutkimuksista on maksanut Rudus ja osan Espoon kaupunki. Osalle asukkaista kaivovesitestien laboratoriotulokset ovat tulleet useita viikkoja näytteiden ottamisen jälkeen, koskien myös kaivoa, jonka vesi oli määrätty keitettäväksi ennen käyttöä. Suurena epäkohtana pidetäänkin sitä, etteivät asukkaat saa tuloksia suoraan laboratorion kautta, vaan ne tulevat testien maksajan kautta viiveellä. Haastatteluun osallistuneet kertoivat kokevansa, että vesiasiansa kukaan ei halua ottaa vastuuta, koska toimijat pelkäävät korvausvastuuta. Alueella toimiva Nuksio-seura on järjestänyt kaksi asukasiltaa kaivovesiasiaan liittyen (viimeisin 2.2.2015). Keskustelussa mainittiin, että alueella tutkituista pinta- ja porakaivoista on löytynyt samanlaisia arvoja, joten asukkaat eivät usko että kaivovesien laatu olisi johtunut pintavesistä, kuten asukkaille on esitetty. Osa asukkaista myös mainitsi vedenlaadun vaihdelleen vuoden 2014 aikana, jolloin osassa mittauksista vedenlaatu arvioitiin juomakelpoiseksi ja osassa juomakelvottomaksi. Osa Mustanpurontien asukkaista oli haastatteluhetkellä kantoveden varassa. Asukkaat pitivät käsittämättömänä, että tällaista voitaisiin pitää hyväksyttävänä ratkaisuna kaivovesiongelmaan.

Ruduksen alueelta kantautuneet räjäytykset ja tärinä ovat asukkaiden mukaan välillä olleet todella voimakkaita ja joissakin asunnoissa on räjähdysten voimasta tullut kattoon halkeamia ja listoja irronnut. Eräs osallistuja kertoi sukulaisensa asunnossa olevasta mittarista, joka mittaa räjähdysten voimakkuutta. Mittarin mukaan Rudus on usein räjäytellyt aivan lupa-arvojen rajoilla. Asukkaiden mukaan voimakkailla räjäytyksillä täytyy olla vaikutusta myös kaivojen ja talojen rakenteisiin, etenkin kun osa rakennuksista ja kaivoista on rakennettu useita vuosikymmeniä sitten, jolloin niiden rakenteita ei ole suunniteltu kestäämään suuria räjäytyksiä ja tärinää. Osallistujat mainitsivat Kakarlammen luonnonsuojelualueen vieressä olevan Espoon kaupungin vanha maankaatopaikan, jonka alueelle aikoinaan läjitetty maa-aines ja liete voivat vaikuttaa pohjaveden laatuun, sillä maankaatopaikkaa ei ole pohjustettu. Haastatteluun osallistujat ilmaisivat huolensa siitä, että pohjavesien mahdollinen virtaussuunta maankaatopaikalta voi olla Nupurin ja Mustanpurontien suuntaan, mutta virtaussuuntien todentaminen on asukkaille vaikeaa.

Asukkaiden mukaan Espoon kaupunki on esittänyt, että asukkaat Mustanpurontiellä ja Arkiniityntiellä voivat perustaa vesiosuuskunnan ja hoitaa itse kaikki kustannukset, mikäli haluavat kunnallistekniikan alueelle. Erään osallistujan mukaan kaupungin taholta on myös avoimesti ilmaistu, että kyse on priorisoinnista. Koska Mustanperäntiellä ja Arkiniityntiellä asuu vain vähän ihmisiä, vesiasiaa ei pidetä tarpeellisena viedä eteenpäin asukkaiden toivomalla tärkeydellä. Toisaalta keskustelussa tuotiin esille, että runkoputki kulkee Nupurintien vieressä, joten alueiden liittäminen kunnallistekniikkaan olisi mahdollista toteuttaa suhteellisen helposti, edellyttäen putken vetämistä tien ali. Kaupungin eräälle tilaisuuteen osallistuneelle antama kustannusarvio Arkiniityntien ja Mustanpurontien liittämiseksi kunnallistekniikkaan on noin 1 100 000 euroa, joka asukkaiden mielestä on aivan liian korkea. Erään asukkaan yksityiseltä urakoitsijalta pyytämä kustannusarvio oli huomattavasti alhaisempi. Suuri ero arvioissa aiheuttikin asukkaiden keskuudessa ihmetystä.

Osa osallistujista myös ilmaisi, että Ämmässuon kaatopaikalta ja kivimurskaamolta syntyvien jätevesien ja pohjavesien seuranta on hoidettu heidän mielestään leväperäisesti ja asiaa toivottiin tarkempaa seurantaa myös Espoon kaupungin ympäristölautakunnan taholta.

Kulmakorpi I-hankkeeseen liittyen tilaisuudessa esitettiin kysymys, miten hulevesien hallinta alueella on suunniteltu toteutettavaksi, koska alueella on suuri pinta-ala sadevesille.

Ilmanlaatu (pöly, haju)

Asukkaiden mukaan alueen vallitsevat tuulet puhaltavat lounaasta, joten Ruduksen Takapellon louhinta- ja maanlajitysalueelta leviää pölyä jopa noin 600m päässä sijaitsevan Mustanpurontien asuinalueelle. Pölytilanteen kerrottiin pahentuneen vuoden 2014 aikana. Eräs osallistuja kertoi Mustanpurontien alueella asuneen tuttavansa kertoneen kesällä 2014, kuinka sadevesialtaissa vesi oli pölyn takia kuin tummaa puuroa. Pölyn kerrottiin myös tulevan asuntoihin sisälle. Joidenkin asukkaiden koirat ovat reagoineet pölyyn kieltäytymällä kulkemasta ulkoilualueilla louhinta- ja maanlajitysalueen läheisyydessä. Osallistujien mukaan useilla asukkailla on todettu astmaa. Asukkaat olivat myös huolissaan pölyhaitan kasvamisesta, koska Esbogårdin Höggergetin alueelle suunniteltu maa-ainestoinnin toteutuksessa alueelle tulisi Ämmässuon alue mukaan lukien noin 600ha vapaata tuulialuetta. Eräs alueen asukkaista oli vuonna 2014 ollut yhteydessä ELY-keskuksen valvojan Ruduksen toiminnasta ja tiedustellut milloin valvoja oli viimeisen kerran vierailut Ruduksen alueella, johon vastaus oli ollut neljä vuotta sitten. Asukas itse kertoi vierailleensa alueella kuukausittain. Asukas kutsui valvojan vierailulle, jolloin valvoja pääsi esimerkkinä pölyhaitoista todistamaan itsekin kivipölylaskeumaa asuntojen pihalla olevien autojen pinnalla. Asukkaat kertoivat myös, että Ruduksen alueelle ei lupauksista huolimatta kesän 2014 aikana tullut kasvateluja järjestelmää pölyn sitomiseen, vaan kastelu oli sateiden varassa.

Hajuhaittoja tulee Ämmässuon jätteenkäsittelylaitoksen alueelta ja hajut leijailevat suotuisilla tuulilla aina moottoritien pohjoispuolella sijaitsevalle Siikajärven alueelle saakka. Hajuilla on suuri vaikutus asuinviihtyisyyteen ja useat osallistujat kommentoivat, kuinka esimerkiksi lapset kieltäytyvät leikkimästä pihalla kun siellä haisee. Hajuhaittoja ovat asukkaiden mukaan aiheuttaneet myös muun muassa Kuusakosken kierrätyspuiston alueella sijaitsevien hakekasojen ajoittainen palaminen ja alueella luvatta poltetut autonrenkaat sekä louhintojen aikaiset räjäytykset.

Asukkaiden tietojen mukaan alueella ei ole tehty hyötykasviselvitystä esimerkiksi sienten ja marjojen käytön turvallisuudesta. Useat asukkaat eivät kuitenkaan uskalla poimia esimerkiksi sieniä ympäröiviltä metsäalueilta. Asukkaiden mukaan Ämmässuon alueella on iso kyltti, jossa lukee ”asbestia” ja asbestin ja muiden jätteiden käsittelyn mahdolliset vaikutukset ilmanlaatuun ja sitä kautta alueen lähellä liikkuvien ulkoilijoiden ja asukkaiden terveyteen aiheuttaa myös asukkaissa huolta. Asukkaat toivoivatkin, että alueella tehdyissä ja tehtävissä ympäristövaikutusten arviointiselostuksissa uskallettaisiin rohkeammin tuoda esille ihmisten kokemus ja se, miten koetut haitat esimerkiksi pölyn ja melun sekä kaivovesien pilaantumisen ja liikenneturvallisuuden vaarantumisen myötä vaikuttavat ihmisten elämään.

Meluhaitat

Osallisten mukaan Histan ja Nupurin asuinalueille eniten melua aiheuttavat toiminnot ovat Ruduksen murskaus, louhinta ja räjäytykset sekä liikenteen aiheuttama melu etenkin Mustanpurontielle. Myös Kuusakosken alueelta kantautuu ajoittain melua.

Keskustelussa mainittiin Turuntien pohjoispuolelle vuonna 2014 rakennettu meluaita, joka on vähentänyt melusta aiheutuvaa häiriötä Nupurin alueelle. Turuntien eteläpuolella Mustanpurontien varrella asuvien osallisten mukaan tieliikenteen melu oli aiemmin pienempi, mutta lisääntyi vuonna 2014, koska meluaitaa ei rakennettu Mustanpurontien asutuksen kohdalle tien eteläpuolelle. Asukkaat kuvailivat, kuinka meluaita heijastaa tieliikenteen melun Mustanpurontien asuinalueelle. Osalliset myös kritisoivat, että melumittauksia Mustanpurontielle on tehty kesällä hiljaisen liikenteen aikaan eikä esimerkiksi silloin kun ”rekat lähtee kioskilta”. Kyseinen ilmaus kuvaa häiriötä, joka aiheutuu, kun moottoritien varrella olevalla levähdyspaikalla Mustanpurontien asuinalueen lähellä sijaitsevan kioskin pihasta lähtevät rekat ajavat kiihdytyskaistaa moottoritielle mäeltä alas. Rekkakuskit käyvät kioskilla varhain aamulla aamukahvilla sekä lounasaikaan ja osa kuskeista myös yöpyy levähdyspaikalla. Osallisten mukaan kiihdyttävästä rekka-autosta lähtevä ääni on todella häiritsevä, etenkin kun se ajoittuu varhaiseen aamuun ja rekkoja lähtee kioskin pihasta useita peräjäkeen.

Kysyttäessä eri melulähteiden häiritsevyyden eroista, häiritsevimpänä koettiin Ruduksen toiminnoista aiheutuva jatkuva ”kolkottava/pistävä” melu, joka jatkuu iltaan asti. Kuten eräs osallistuja kommentoi: ”Kesälläkin kymmeneen asti nakutus kuuluu.” Vaikka liikennemelu tietyillä alueilla koettiin häiritseväksi, se kuvattiin ”tasaisen juokseväksi” ja vähemmän stressaavaksi kuin murskauksesta ja rikotuksesta aiheutuva melu. Eräs osallinen havainnollisti erityyppisten melujen eroja nuottiviivaston avulla; on eri asia onko ääni lyhyttä, muuttuvaa ja nopearytmistä vai pitkäkestoista ja tasaista. Osallisten mukaan rauhallista ja hiljaista aikaa alueella ei ole koskaan, sillä viikonloppuisin lennokokkentältä kuuluu korkeaaäniä pitkälle kuuluva ääni ja häiriötä aiheuttaa myös moottoriradan ääni.

Asukkaiden huolena ovat suojavaiohykkeiden metsien hakkuut ja esimerkiksi biojätteenkäsittelylaitoksen alueelta pois louhitun kallion lisäämä avoin tila, joka mahdollistaa entisestään melun ja pölyn esteettömän leviämisen.

Raskas liikenne ja liikenneturvallisuus

Nupurintiellä kulkevan raskaan liikenteen vaikutus liikenneturvallisuuteen on asukkaiden huolena, sillä bussipysäkkien kohdalla ei ole suojatietä eikä keskikoroketta. Asukkaat toivat esiin, että ELY-keskuksen ja Espoon kaupungin tekemän selvityksen mukaan tie on vaarallinen eivätkä koululaiset saisi ylitä tietä mennäkseen pysäkillä, joten lapset ovat oikeutettuja koulukyyteihin. Nupurintien kevyenliikenteenväylä Helsingin suunnasta ulottuu Nuuksiontien (Brobackantien) haaraan. Nupurintien varrella Kolmperän, Nupurin ja Histan kohdilla ei ole kevyen liikenteen väylää ja asukkaiden kulkeminen ilman autoa on turvatonta kapealla pientareella. Tietä käyttävät myös pyöräilyseurat harjoitusreittinään. Turvattomuutta myös autoilijoille aiheuttaa lisäksi kuorma-autojen lavoilta ajoittain lentävät kivenmurikat, jotka osuvat autojen tuulilasiin. Asukkaiden mukaan kuorma-autoilijoille on tehty vetoamus, että rekat ajaisivat Turunväylää Nupurintien sijaan, mutta vetoomuksella ei ole ollut vaikutusta. Kuljettajien mukaan Nupurintietä ei käytettäisi raskaan liikenteen reittinä, mikäli siinä olisi liikennevalot, jotka heikentäisivät raskaan liikenteen sujuvuutta. Asukkaat mainitsivat suunnitelmista tuoda Blominmäen jätevedenpuhdistamon louhinnasta syntyvää louhetta käsiteltäväksi Ämmässuon alueelle. He kritisoivat sitä, että Blominmäen hankkeesta puhuttaessa tästä vaihtoehdosta ei ole puhuttu avoimesti, vaikka kuljetukset tulisivat entisestään lisäämään raskasta liikennettä Nupurintiellä. Asukkaiden mukaan vanhan Turuntien ruuhkautuksessa, esimerkiksi Veikkolan alueella olevan kolarin takia, autoilijat pyrkivät kiertämään ruuhkaa, jolloin liikennettä ohjautuu osin Nupurintielle, edelleen lisäten liikenteen haitallisia vaikutuksia.

3. Alueen toimijat nykytilassa

Keskustelussa nostettiin esille alueen toimijoiden piittaamattomuus lupavelvoitteista ja toimintojen puutteellinen ulkopuolinen valvonta. Asukkaiden mukaan esimerkiksi Kuusakosken kierrätyspuiston alueella tulisi useita toimintoja toteuttaa sisätiloissa, mutta ne ovat tällä hetkellä ulkona aiheuttaen häiriötä. Alueelta myös lentää tuulen mukana muovia ja muuta jätettä alueen ympäristöön ja asuinalueille. Useiden toimijoiden tonteilla kerrottiin olevan häiritsevää toimintaa virallisen toiminta-ajan ulkopuolella, esimerkiksi huollettaessa laitteita viikonloppuisin. Keskustelussa tuotiin esille Ämmässuon toimineen alussa ilman ympäristölupaa. Asukkaat kokevat voimattomuutta alueen epäkotien edessä, kun jopa viranomaisen taholta tuntuu olevan mahdotonta valvoa alueen eri toimijoiden toimintaa, kun kyseessä on niin laajalle levinnyt alue. Eräs haastatteluun osallistunut asukas, jolla on kokemusta luottamushenkilönä toimimisesta, ilmaisi huolensa siitä, että useat henkilöt esimerkiksi ympäristölautakunnassa eivät hänen kokemuksensa mukaan todellisuudessa ole kiinnostuneita ympäristön tilasta vaan kiinnostus on mahdollistaa firmoille mahdollisimman pitkät toimintaajat. Koska Espoo on hyvin laaja alue, eivät useat lautakuntien jäsenet henkilökohtaisesti tunne alueita, koska eivät asu siellä, ja tietämättömyys osaltaan vaikuttaa päätöksentekoon.

Kysymystä siitä, mikä ihmiset saa edelleen asumaan alueella huolimatta häiriöistä kritisoitiin ja todettiin koko kysymyksenasettelu kyseenalaiseksi, sillä täällä ovat ihmisten kodit ja osa ihmisistä on asunut alueella yli 50 vuotta, siis jo kauan ennen kaatopaikka- ja muiden toimintojen alkamista alueella. Asukkaat toivat esiin myös Kolmperän alueen historian kauniina huvilaseutuna. Osalliset painottivat sitä, kuinka alueen luonne ja ympäristö on muuttunut merkittävästi vuosikymmenten aikana. Esimerkiksi Ämmässuon kaatopaikan toiminnan piti asukkaille ainakaan esiteltyjen alkuperäisten suunnitelmien mukaan olla paljon lyhytkestoi-

sempaa ja sijoittua vain 5 ha alueelle, ja nyt alue on täydellisesti muuttanut muotoaan alkuperäisestä suunnitelmasta.

Herkistä kohteista kysyttäessä osallistujat mainitsivat Nupurin alueella olevan lastentarhan toiminnan kasvaneen ja tulevan kasvamaan myös tulevaisuudessa uusien asuinalueiden rakentamisen myötä. Herkkiä kohteita arvioitaessa pyydettiin myös ottamaan huomioon, että kaikki oppilaat eivät asu koulun läheisyydessä, vaan tulevat sinne laajalta alueelta.

4. Terveysvaikutukset

Asukkaiden huolena ovat alueen lukuisista toiminnoista aiheutuvat haitat ja niiden vaikutus ihmisten terveyteen nyt ja tulevaisuudessa. Keskustelussa kritisoitiin sitä, että Ämmässuon alueella jokainen hanke on aina tarkasteltu irrallaan eikä ole katsottu kokonaisuutta ja sen aiheuttamia vaikutuksia. Eri toimintojen yhteisvaikutuksia terveyteen ei ole tutkittu tarpeeksi. Osallistujat ilmaisivat, että alueen asukkailla on todettu astman lisäksi kilpirauhasen toimintaongelmia ja harvinaisiakin sairauksia. Asukkailla on myös huoli lasten sairastumisesta. Asukkaat toivovat Ämmässuo-Kulmakorven alueen lähiasukkaille kohdennettua terveysseivytystä, joka toisi konkreettista tietoa tilanteesta. Tällä hetkellä asukkailla on tunne, että heille on jätetty todistusvastuu, koska muut tahot pelkäävät mahdollisia korvausvaatimuksia. Asukkaiden mukaan ei tule puhua selvityksen hinnasta vaan ihmisten terveydestä. Terveysseivitykset tulisi tehdä pikaisella aikataululla eikä vasta vuosien päästä.

Terveysvaikutuksia tulisi selvittää siten, että ihmiset voisivat kertoa terveydellisistä asioistaan nimettömänä esimerkiksi kyselyllä, koska työpaja- tai haastattelutilaisuuksissa kaikki eivät halua kertoa asioitaan muiden kuullen. Tilaisuuteen osallistuneet haluavat merkinnän Kulmakorpi I-hankkeen YVA-selostukseen siitä, että alueen asukkaat haluavat Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan ja ympäristölautakunnan ottavan kantaa YVA-selostukseen. ELY-keskuksen tulee pyytää lautakunnilta lausunto, jotta asiasta tulee virallinen merkintä pöytäkirjoihin. Asia luvattiin tuoda esille selostustekstissä.

5. Suurimmat hankkeen aiheuttamat huolet

Suurimmat Kulmakorpi I-hankkeen mahdolliseen toteuttamiseen liittyvät huolet asukkaiden keskuudessa ovat louhinnan ja murskauksen jatkuminen, mikä moninkertaistaisi nykyiset ongelmat etenkin melun ja pölyn osalta. Huoli tärinän vaikutuksista pohjaveden ja kaivojen tilaan sekä raskaan liikenteen kasvun vaikutus liikenneturvallisuuteen aiheuttavat myös runsaasti huolta. Keskusteluissa mainittiin myös hankkeen toiminta-ajan mahdollinen venyminen, mikäli kivellet ei ole riittävästi kaupallista näkymää. Esimerkkinä mainittiin Ruduksen työmaan seisokki tammikuussa 2015. Asukkaiden mukaan vuosikymmeniä kestävä hanke vaikuttaa tonttien hintoihin ja saa aikaan myös muita sosiaalisia vaikutuksia. Ämmässuon alueen koettiin jo nyt antaneen leiman lähellä sijaitseville asuinalueille, koska esimerkiksi hajuhaittoja voi aistia jopa alueen ohi ajavasta autosta. Osallisilla on tunne, että vaikka heidän ilmaisemansa kommentit kirjataan ylös, asukkaiden huolia ei todellisuudessa kuulla ja oteta huomioon tarpeeksi, vaan kaupalliset intressit ajavat kaiken muun ohi. Tilanne ja koetut vaikutukset aiheuttavat asukkaille uupumista.

6. Haittojen lieventäminen

Haittojen lieventämiseen liittyen osallisilla oli useita ajatuksia. Murskauksen ja rikotuksen melu- ja pölyhaittoja vähentäisi kaikkien murskauslaitosten kotelointi ja pölyjen keräämi-

nen. Eri toimintojen haju-, melu- ja pölypäästöjä tulisi mitata jatkuvasti ja mittaustulosten tulisi olla kaikille avoimesti nähtävillä internetissä. Tämä tehostaisi valvontaa ja asukkaat voisivat myös itse helposti seurata arvoja ja saisivat tietoa. Esimerkkinä mittauksista mainittiin, että joissakin asunnoissa on tällä hetkellä melumittarit, mutta asukkaiden on vaikea saada mittausten tuloksia tietoonsa. Kaivovesien käyttöön liittyvät pelot ja uhat poistettaisiin laittamalla kuntoon hankkeen lähialueiden kunnallistekniikka vesihuollon osalta. Liikenneturvallisuutta voitaisiin parantaa ohjaamalla raskas liikenne pois Nupurintieltä moottoritielle ja tekemällä Nupurintielle kevyen liikenteen väylä.

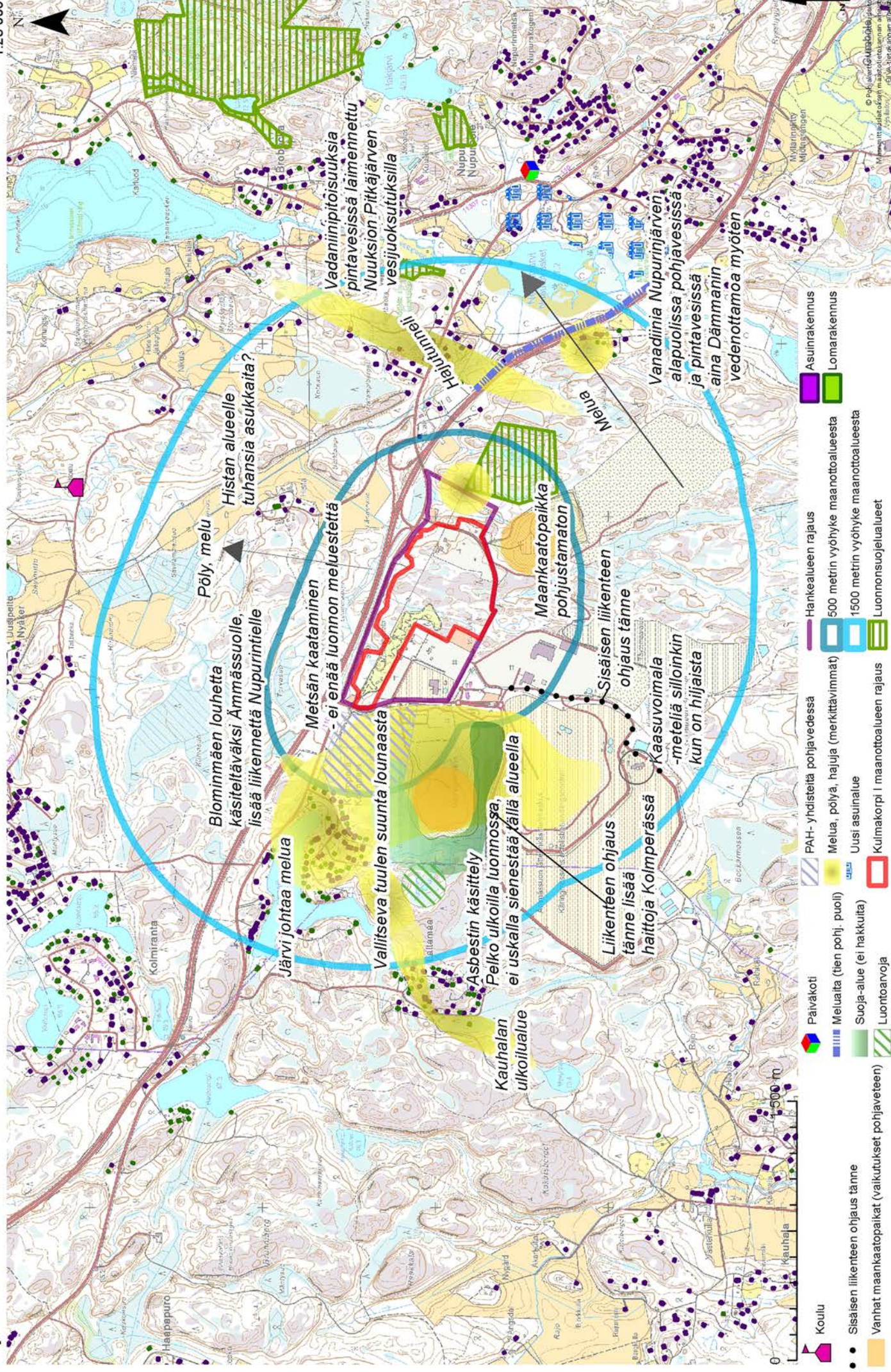
7. Toiveita alueen kehitykselle tulevaisuudessa

Useat Ämmässuo-liikkeessä ja Nuuksio-seurassa toimineet ovat haastatteluihin osallistuneiden mukaan uupuneet vuosia kestäneisiin YVA- ja muihin prosesseihin ja tunteeseen, ettei alueen asukkaista välitetä. Syy-seuraussuhteiden todistaminen on asukkaille vaikeaa, eikä tavallisella kansalaisella ei ole juridista taustaa tehdä valituksia. Samaan aikaan koetaan, että yritykset tekevät mitä tahtovat ja juridisen taustan avulla voivat kumota asukkaiden lausuntoja. Useilla asukkailla on vuosien kokemus YVA-menettelyistä alueella, mutta asukkaiden aikaansaamat muutokset koetaan hyvin nimellisinä (esimerkkinä: "ammunta aloitetaan klo 7 eikä klo 6"). Todellisia asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen parantavasti vaikuttavia muutoksia ei koettu saaneen aikaan. Osa haastatelluista myös kritisoi asukkaiden pompottelua. Esimerkkinä mainittiin lausuntojen antamisajankohdat, jotka usein ajoittuivat loma-aikoihin. Lisäksi materiaali on ollut usein huonosti saatavilla.

Kysyttäessä osallisten toiveita alueen tulevaisuudesta, he toivoivat, että lähialueiden asukkaat otettaisiin nykyistä paremmin huomioon ja pyritäisiin luomaan parempi asumiskelpoinen ympäristö hoitamalla ensin lähialueille nykyisin kohdistuvat haitat kuntoon. Tämä tarkoittaisi heidän mukaansa vesihuollon rakentamista, kevyen liikenteen väylää Nupurintielle sekä ympäristölupien noudattaminen siten, ettei haittoja ihmisille ja ympäristölle synny. Histan ja Nupurin alueille on suunniteltu myös uusia asuinalueita, jotka toteutuessaan toisivat vaikutusten piiriin nykyistä enemmän ihmisiä. Hankkeiden kokoon suhteutettuna asukkaiden tilanteen parantamiseksi vaadittaisiin heidän mukaansa oikein kohdistettuna suhteellisen pieniä rahoja. Asioiden hoitaminen vähentäisi valituksia, asukkaiden huolia sekä säästäisi aikaa ja rahaa. Esimerkkinä tahtotilan puutteesta mainittiin Ämmässuolla oleva kunnallistekniikka, jota ei kuitenkaan ole muutaman sadan metrin etäisyydellä olevilla asuinalueilla. Eräs osallinen piti absurdina nykytilannetta, jossa Espoossa on asukkaita, jotka eivät saa kunnallistekniikkaa, mutta eivät myöskään voi käyttää kaivoja, koska toisten liiketoiminta on ne pilannut.

Osalliset toivoivat parempaa ja avoimempaa vuorovaikutusta eri toimijoiden ja asukkaiden välille koko Ämmässuon-Kulmakorven alueella. Alue hyödyttää miltei koko pääkaupunkiseudun aluetta, mutta toimintojen aiheuttamat haitat kohdistuvat alueen lähiasukkaisiin. Täten lähiasukkaille voisi antaa jonkin taloudellisen hyödyn esimerkiksi ilmaisten roskakuljetusten muodossa. Asukkaiden keskuudessa toivotaan kaupungin virkamiesten osoittavan enemmän kiinnostusta asukkaiden tilanteeseen ja ottavan vastuuta esimerkiksi kaivoasian hoitamisesta vastuun välttelemisen sijaan.

Liitteenä olevaan koostekarttaan on koottu molempien (23. ja 24.2) ryhmähaastattelujen aikana osallisten karttoihin tekemät merkinnät.

RAMBOLL

1:16 000

